หัวข้อวิทยานิพนธ์ บทบาทของพยาบาลในการคำเนินงานอาชีวอนามัยและสิ่งแวคล้อม

ในสถานประกอบการ

ผู้เขียน นางวรลักษณ์ แก้วจันทรา

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลอาชีวอนามัย)

คณะกรรมการที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ชวพรพรรณ จันทร์ประสิทธิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร.ธานี แก้วธรรมานุกูล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

บทบาทของพยาบาลในการคำเนินงานอาชีวอนามัยและสิ่งแวคล้อม มีความสำคัญต่อผลลัพธ์ และคุณภาพของการบริการอาชีวอนามัยและสิ่งแวคล้อม การวิจัยเชิงพรรณนาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาบทบาทของพยาบาลในการคำเนินงานอาชีวอนามัยและสิ่งแวคล้อมในสถานประกอบการ เขต นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน จำนวน 115 คน รวบรวมข้อมูลตั้งแต่ เดือนพฤศจิกายน ถึง เดือนธันวาคม พ.ศ. 2558 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามบทบาทของพยาบาลในการ คำเนินงานอาชีวอนามัยและสิ่งแวคล้อมในสถานประกอบการ ที่ผ่านการตรวจสอบความตรงตาม เนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ 0.98 และทคสอบความเชื่อมั่นของ แบบสอบถามได้ค่าในระดับที่ยอมรับได้ (0.88 – 0.98) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยที่สำคัญพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติบทบาทผู้ให้ความรู้ ผู้วิจัย ผู้จัดการรายกรณี ผู้ให้การปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญการสร้างเสริมสุขภาพ ผู้จัดการ และผู้ให้บริการทางคลินิก อยู่ในระดับมาก เพียง ร้อยละ 9.56 – 18.26 อย่างไรก็ตาม พบว่า บทบาทผู้วิจัยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยถึงร้อยละ 35.65 โดยที่บทบาทผู้ให้บริการทางคลินิก ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 86.05) เป็นการรักษาข้อมูลสุขภาพคนทำงาน เป็นความลับ ขณะที่บทบาทผู้จัดการรายกรณีมีเพียง ร้อยละ 39.13 ที่มีการประสานส่งต่อหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องในการดูแลคนทำงานที่เจ็บป่วยและบาดเจ็บ มีเพียงหนึ่งในห้าของกลุ่มตัวอย่างที่ดำเนิน กิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคที่ไม่เกี่ยวข้องกับการทำงาน ขณะที่บทบาทผู้ให้ความรู้ ร้อยละ 37.39 มีการเผยแพร่ความรู้ให้คนทำงานในรูปแบบต่างๆ ที่น่าสังเกตคือ บทบาทผู้วิจัย กลุ่ม ตัวอย่างทุกคนไม่เคยทำการวิจัยและเผยแพร่ผลงานวิจัยด้านการพยาบาลอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการเสริมสร้างการปฏิบัติตามบทบาทที่พึงประสงค์ใน พยาบาลสำหรับการคำเนินงานอาชีวอนามัยและสิ่งแวคล้อมในสถานประกอบการ ผู้บริหารสถาน ประกอบการควรสนับสนุนให้พยาบาลได้รับการศึกษา อบรมเพิ่มเติมค้านการพยาบาลอาชีวอนามัย และสิ่งแวคล้อม เพื่อเสริมสร้างการปฏิบัติตามบทบาทที่จำเป็นของพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการพยาบาลอาชีวอนามัยและสิ่งแวคล้อมในสถานประกอบการอย่างเป็นรูปธรรม

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Copyright© by Chiang Mai University All rights reserved

Thesis Title Nurses' Roles in Implementing Occupational and Environmental

Health in Workplaces

Author Mrs. Woraluk Kaewchantra

Degree Master of Nursing Science (Occupational Health Nursing)

Advisory Committee Associate Professor Dr. Chawapornpan Chanprasit Advisor

Assistant Professor Dr. Thanee Kaewthummanukul Co-advisor

ABSTRACT

Nurses' roles in implementing occupational and environmental health is crucial to both outcomes and quality of occupational and environmental health service. This descriptive study thus aimed to examine roles of nurses in implementing occupational and environmental health in the workplace at the Northern Region Industrial Estate. Study participants included 115 nurses. Data collection was undertaken during November to December 2015. The research instrument was a questionnaire on the roles of nurses in implementing occupational and environmental health in the workplace. The questionnaire had a content validity index of 0.98 as confirmed by a panel of experts. The reliability was tested and yielded an acceptable level (0.88 – 0.98). Data analysis was performed using descriptive statistics.

The main results showed that the sample were engaged in the roles of being educator, researcher, case manager, consultant, health promotion specialist, manager, and clinician at a high level with different rates (9.56% to 18.26%). Nevertheless, over one-third (35.65%), of the sample found to act researcher role at a low level. The majority of clinician role was related to keeping worker health information confidential (86.09%), while case manager role was coordinating referrals to related health organizations (39.13%). Only one-fifth of the sample was involved in health promotion and prevention of nonoccupational diseases. The educator role was related to disseminated health knowledge to workers (37.39%). It was also observed that regarding researcher role, none of the

sample had experience in conducting or disseminating the research of occupational and environmental health nursing research.

The results of this study indicate the importance of role enhancement to support the implementation of occupational and environmental health services in the workplace. Workplace administrators should facilitate and support additional training in occupational and environmental health nursing to make nurses' roles more effective, thus contributing to the quality of occupational and environmental health nursing in the workplace remarkably.

